

Eenvoudig aan de slag

Aan de regelaar draaien en het rijden begint al. Om dat te laten lukken, moeten de voertuigen worden aangemeld bij de Mobile Station. Dat gaat eenvoudiger dan u denkt.

Belangrijk: Afgebeelde screenshots in het Duits. Programma echter ook verkrijgbaar in het Engels, Frans en Nederlands.

Aanmelden graag:
De Mobile Station wacht op de locs. Pas als u het model kent, kunt u het ook besturen. De aanmelding van mfx-locomotieven is eenvoudig. Het model op de rails zetten en even wachten. De loc en het besturingsapparaat regelen alles zelf.

In het startmenu van een nieuwe Mobile Station staat “Geen loc”. Na het op de rails zetten van een mfx-loc begint de aanmelding automatisch. De stoptoets moet daarbij losgelaten zijn.

Bij de automatische aanmelding van een mfx-loc verschijnt een knipperend symbool “mfx” op het scherm.

1

Heel eenvoudig: mfx-locs aanmelden

Om een loc te kunnen besturen, moet de Mobile Station (MS2) opdrachten aan het voertuig zenden. Dat gebeurt via de rails. De te besturen loc moet dus op de rails staan. De loc moet de opdracht ook begrijpen. Om de MS2 de boodschap in de “juiste taal” te laten versturen, moet de loc met haar gegevens worden aangemeld bij de MS2. De Mobile Station weet dan: “Op dit kanaal begrijpt loc 01 mij.”

Ook kan met de opdrachten “Herkennen” naar de loc worden gezocht.

Het display toont de opdrachten voor de gebruiker, zoals symbolen voor licht, geluiden, telexkoppeling en natuurlijk de rijregelaar. Na het indrukken van de toets verzendt de MS2 de opdracht. De loc ontvangt de opdracht en voert deze uit.

Klaar: In het venster verschijnt de mfx-loc serie 064. Nadat ze is ingelezen, is ze met alle functies aangemeld.

De meeste startsets worden tegenwoordig geleverd met mfx-locomotieven. Ze zijn te herkennen aan het mfx-symbool op de verpakking of in de beschrijving. Dat maakt de aanmelding heel gemakkelijk, want deze overdrachtsstandaard biedt een niet te overtreffen voordeel: de loc geeft feedback, dat wil zeggen dat deze gegevens verzendt naar het bestuursapparaat MS2. Elk model heeft een onverwisselbaar signaal. Zo wordt elke mfx-loc herkend en kan deze worden toegewezen.

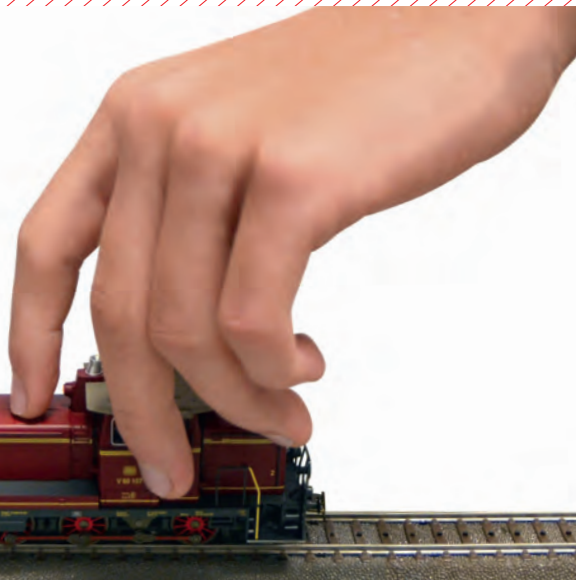
Na het inschakelen blijft de MS2 eerst op “Stop” staan. De stroomtoevoer naar de rails is onderbroken en de loc kan op de rails worden gezet zonder dat overbruggingen optreden. Als de loc op de rails staat, drukt u de stoptoets van de MS2 in. Vervolgens wordt stroom naar de rail gevoerd. De mfx-loc stuurt haar digitale signaal naar het rijapparaat. Op het blauwe scherm wordt de melding “mfx” als knipperend symbool getoond. Bij de aanmelding slaat de MS2 de belangrijkste locgegevens op. Na korte tijd meldt de MS2: “De loc bevat nu 1 locomotief(s)” Na de bevestiging verschijnt het venster om te rijden. De loc is klaar om te rijden.

Als de MS2 niet alleen begint te zoeken, houdt het systeem natuurlijk long een andere weg klaar. Wordt de loc onverhoopt niet herkend, drukt u tegelijkertijd de toets “Shift” en de loctoets in. Zo wisselt u naar de modus “Nieuwe loc”. Die moet de MS2 immers aanleggen. Blader rechts omlaag met de zwarte toetsen. Daar staat “Loc herkennen”.

Daarmee stoot men de MS2 met de neus op de zoekmodus. Ze “scant” vervolgens de rails op zoek naar een signaal. Een melding geeft aan dat naar MM2-, DCC- en andere signalen wordt gezocht. In de zoekmodus mag alleen de te herkennen loc op de rails staan. Even later meldt de MS2 resultaat met de melding “De loc bevat nu 2 locomotief(s)” Dat is alles. Zo eenvoudig is het aanmelden van mfx-locomotieven. Om de instellingen niet verloren te laten gaan als de →

Praktisch: Locs met decoder mfx+

Om mfx-locs aan te melden bij de Mobile Station worden deze eenvoudig op de rails gezet. Deze beginnen dan zelf een dialoog met de Mobile Station. Let erop dat de railspanning actief is. Zolang de stopmodus is geactiveerd, vindt geen aanmelding plaats. Bedien daarom tijdens de aanmelding in geen geval de stopfunctie en neem de loc niet van de rails. Normaal verloopt de aanmelding vrij vlot. Afhankelijk van de situatie in decoder en centrale kan deze ook drie minuten vergen. Nog een tip: als meerdere mfx-locs worden aangemeld, moeten deze na elkaar en niet tegelijkertijd op de rails worden gezet. Daardoor verloopt de aanmelding iets sneller.

→ loc van de rails wordt genomen, heeft de Mobile Station een geheugen voor het opslaan van de gegevens van de locs op de modelbaan. Zo blijven instellingen bewaard en hoeft de loc niet bij elke start opnieuw te worden aangemeld. Dat is een groot voordeel.

Het geheugen van de MS2 bestaat uit twee gedeelten. De actieve loclijst heeft elf (eigenlijk tien plus één) plaatsen en wordt het eerst geraadpleegd. Elke nieuwe loc wordt eerst in deze lijst opgenomen. Bij het gebruik van de MS2 wordt aangenomen dat men met een nieuw model graag meteen wil gaan

rijden. En gereden worden kan er alleen met locs die in de actieve lijst staan. Deze wordt onder in het display getoond. Met de loctoets worden de tien of elf actieve locs opgevraagd. Het aanbod van Märklin is echter groot en aantrekkelijk. Daarom is de MS2 ontworpen voor het zeer waarschijnlijke geval dat het iets meer modellen worden. De gegevens van nogmaals 29 modellen kunnen worden opgenomen in een inactieve loclijst. Ook daarvan blijven de instellingen bewaard. Als ze gaan rijden, hoeven ze slechts uit de "parkeergarage" te worden gehaald. De volgende loc is aan de beurt om deze te vullen.

Overzicht bediening

De symbolen in het display geven aan welke functie met de toets ernaast wordt geactiveerd: In het onderstaande voorbeeld "Licht" met de toets linksboven en "Rookgenerator" met de toets daaronder. Met de rijregelaar zet u de loc in beweging.

2

Locgegevens uit de database opvragen en locs aanmelden

Het invoeren op een vrije plaats in de loclijst gebeurt met SHIFT+loctoets. Op het display verschijnt: "Nieuwe loc".

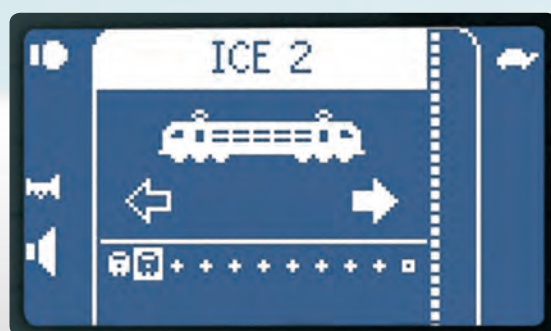
Is de plaats bezet, verschijnt "Loc configureren". De gegevens van de bestaande loc worden overschreven.

De robuuste startsets voor kinderen en oudere modellen hebben vaak geen mfx-decoder. Ze kunnen echter eveneens met de MS2 worden bestuurd. De aanmelding verloopt iets anders omdat de fx-decoders en hun voorgangers geen signaal naar de MS2 sturen. Ze kunnen alleen ontvangen. De MS2 is de zender. Om zender en ontvanger elkaar te laten begrijpen, legt de modelspoorder voor MS2 en loc hetzelfde kanaal vast, het digitale adres.

Een digitaal adres krijgt elke loc al in de fabriek, bijvoorbeeld adres 78 voor een ICE uit een startset. Het adres staat in de bedieningshandleiding. Men herkent het bovendien aan de stand van de codeerschakelaar van de decoder. Op dit "kanaal" ontvangt ons model ICE de rijopdrachten. Dus stellen we ook de MS2 op dit adres in. Anders dan in de mfx-modus verzendt nu de MS2 de opdrachten blind. Dus niet aan een bepaald model. Daarom ontvangt niet alleen de ICE 2 deze, maar elke loc met het ingestelde adres 78.

Voor de volledige aanmelding moet de modelspoorder echter niet alleen het adres instellen, maar ook naam, maximumsnelheid, functies, enz. Deze

instellingen zijn in de fabriek reeds vastgelegd en in de decoder opgeslagen. Dan zou het toch het gemakkelijkst zijn als de MS2 deze gegevens zou nemen. Aangezien de decoder ze niet aan de MS2 kan sturen, heeft Märklin de fabrieksgegevens aan de MS2 meegegeven. Elke Mobile Station heeft een database met de fabrieksinstellingen van alle digitale locs die een fx-decoder of een andere decoder bezitten. Bij de aanmelding selecteert de MS2 het gegevensrecord en kopieert dit naar de loclijst. Voorwaarde is dat de loc nog de fabrieksgegevens bezit, dus niet →

Onze ICE 2 uit de database is opgenomen. De loclijst bestaat nu uit twee locs.

Wat gebeurt er als een adres bezet is?

Als we een nieuwe loc via de database opnemen, kan de melding verschijnen: "Adres al in gebruik! Toch kiezen?" De MS2 vindt al een loc waarmee op dit adres wordt gecommuniceerd. Omdat het "kanaal" bij fx-decoders open is, zou er een tweede loc bijkomen. De eerste loc wordt niet overschreven. Er zijn dan twee of meer locs die

reageren op de opdrachten aan dit adres. Staan deze locs samen op de modelbaan, gaan ze tegelijkertijd rijden. Ook de wijzigingen worden tegelijkertijd in alle locs uitgevoerd. Daarom dient elk adres slechts eenmaal te worden vergeven. In het volgende deel laten we zien hoe het adres in MS2 en loc wordt gewijzigd.

Keuze via database

Met de toetsen rechts kunt u bladeren, met de toetsen links kunt u selecteren. De database wordt bij elke update van de MS2 geactualiseerd en toont alle Märklin artikelnummers. Locs uit startsets staan in de lijst onder het artikelnummer van de startset, bijvoorbeeld art. 29320.

→ gewijzigd is. De aanmelding is heel eenvoudig en gaat snel. U hoeft slechts het artikelnummer in te voeren om de loc aan te melden. Dat is bijna net zo eenvoudig als bij mfx-locomotieven.

Zo werkt het: eerst hebben we een vrije plaats in de (actieve) loclijst nodig. Anders zouden we de gegevens van een bestaande loc overschrijven. We drukken eerst op de SHIFT-toets en vervolgens ook nog eens op de loc-toets. Zo gaan we naar de modus “Nieuwe loc”. De MS2 biedt ons vier mogelijkheden: “Uit loco list”, “Uit databank”, “Handmatig invoeren” en “Herkennen”. De optie “Uit loco list” verwijst naar de inactieve loclijst, onze parkeergarage. Die is nog leeg. “Herkennen” verwijst naar het zoeken. Blijven over: “Databank” en “Handmatig”. Door het indrukken van de zwarte toetsen rechts bladeren we omhoog en omlaag. Links kiezen we “Uit databank”, dat is de derde toets van boven. Vervolgens verschijnt een venster met twee modellen: 16075 railzeppelin en 2600 serie 89. Het is het begin van een zeer lange lijst. Deze bestaat uit tractievoertuigen en functiemodellen zonder mfx-decoder, netjes geordend op artikelnummer. Locs uit startsets worden weergegeven in een lijst onder het artikelnummer van de startset. We bladeren met de zwarte toetsen rechts. Twee faciliteiten zijn hier van nut: wie de vinger op de toets “Omhoog” of de toets “Omlaag” houdt, springt in grote stappen tot vlakbij het gezochte model. Zo kan het gemakkelijk worden gekozen. Nog beter is het om de SHIFT-toets in te drukken en vervolgens aan de rijregelaar te draaien. Dat gaat eveneens snel. Maar hier springt

de weergave niet, dus worden alle modellen weergegeven. We kiezen nu ons model, bijvoorbeeld de ICE uit de startset art. 29320, en drukken op de linker keuzetoets. “De loc bevat nu 3 locomotief(s)”, meldt de MS2. De ICE zit daar ook in.

Wat onderscheidt loclijst en database?

Kort gezegd: de loclijst is als individuele voertuigenvloot een centraal besturingselement van de MS2. De database is slechts een aanmeldhulp-middel. De loclijst is aan het begin leeg. Elke modelspoeder beslist, welk model hij opneemt. De modellen in de loclijst kunnen worden gewijzigd en zijn met de wijzigingen in de MS2 opgeslagen. De MS2 vindt de gegevens van de loc in de database. Als “kopieersjabloon” kan deze niet worden gewijzigd. Dat kan pas wanneer de loc in de loclijst staat. In de database staan alleen locs met fx-decoders of voorgangers. Alleen zij worden aangemeld. De mfx-locs doen dat zelf.

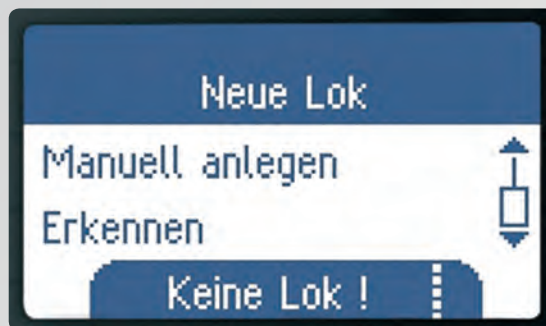
3

DCC- en niet-serielocs aanmelden

Maar wat wanneer een modelspoorer een decoder zelf in een voertuig heeft ingebouwd of het adres van een model heeft gewijzigd? Daarvoor is er de handmatige aanmelding. De MS2 kan daarbij echter geen aanwezig gegevensblad gebruiken. Daarom moeten alle eigenschappen van de loc met de hand worden ingevoerd. Te beginnen met het decodertype, verder het adres, de naam en het symbool. Als deze gegevens zijn ingevoerd, is de handmatige loc aangemeld en klaar om te gaan rijden.

De MS2 biedt voor overige locs met DCC-decoder en niet-serielocs met MM-decoder twee mogelijkheden om deze voor het eerst aan te maken. De functie "Herkennen" kan een goed hulpmiddel zijn. Maar vanwege het principe werkt deze niet bij alle modellen.

Ook moeten gegevens als naam en functiebezetting aansluitend handmatig worden bijgewerkt. Wie het decodertype en het ingestelde adres van zijn model kent, kiest daarom meestal de snelle weg via de functie "Handmatig invoeren". Daarbij wordt achter-eenvolgens gevraagd naar adres, naam en symbool. Alle ingevoerde gegevens kunnen later weer worden bewerkt. Afhankelijk van het decodertype kunnen maximaal 16 locfuncties worden gebruikt. →

Doe het zelf: Bij het invoeren van gegevens van een model via "Nieuwe loc", "Handmatig invoeren" voert de gebruiker alle gegevens handmatig in.

Gegevens zijn: Decodertype, adres, symbool en naam.

Namen instellen

De Mobile Station geeft de standaardnaam "ABC". In het veld "Naam" wordt de standaardnaam aangepast. Overschrijf de knipperende tekens. Met SHIFT+rijregelaar kiest u een nieuw teken. Met de naar-rechts-toets en de naar-links-toets selecteert u de positie. Met de toets op de haak rechtsonder bevestigt u de naam en verlaat u het namenmenu.

4

Loclijst beheren

De voertuigenvloot groeit snel. Naast de serie 064 verschijnen de V 200, serie 41, serie 52 en voor het rangeren de V 60. De ICE krijgt gezelschap van 111, 146.2 en 185. Op modelbanen wordt de loclijst snel gevuld. Wat te doen wanneer men meer dan tien tractievoertuigen bezit? Wat gebeurt er als de actieve loclijst vol is?

Dan wordt er geparkeerd. Dat gaat zo: een nieuwe loc wordt altijd in de actieve lijst geplaatst, zodat men er meteen mee kan rijden. Daarvoor wordt altijd de eerste vrije plaats genomen. Zijn de elf plaatsen bezet, komt de nieuwe loc op de actieve plaats, die groot in het venster verschijnt. De loc die daar stond, gaat naar de parkeergarage, de inactieve loclijst. Bij aanmelding via de database kan elke plaats worden overschreven met de gegevens van een nieuwe loc. Omdat mfx-modellen zich zelf aanmelden, weet de MS2 niet welke plaats nieuw moet worden bezet. Daarom wordt voor mfx-locs als de lijst vol is altijd plaats 11 gekozen, net als voor locs van de loc-kaart. Bij het uitschakelen wordt deze plaats altijd vrijgemaakt. Daarom wordt in de handleiding gesproken over 10 plus 1 plaatsen.

Met "Loc plaat los" maakt u een plaats in de actieve loclijst vrij.

Een voorbeeld: we hebben onze voertuigenvloot compleet gemaakt. Op plaats 1 staat de serie 064, op 2 de ICE ... en op 11 als rangerloc de serie 80. Maken we plaats 1 actief, verschijnt de serie 064 in het rijvenster. Als we vervolgens vanuit de database een serie 03 uit 2001 (art. 37952) voor het eerst invoeren, wordt de serie 064 naar de inactieve lijst geschoven. Op plaats 1 staat nu de serie 03. Deze verschijnt ook in het rijvenster. Daarna zetten we nog een V 90 (art. 37909) als vertegenwoordiger van de dieseltractie op de rails. Deze mfx-loc meldt zichzelf aan en daarom wordt plaats 11 gekozen. De serie 80 moet haar plaats ruimen.

Als de lijst uit 40 modellen bestaat, worden nog steeds nieuwe locs opgenomen. De gegevens van het laatst opgenomen model worden volledig en zonder waarschuwing verwijderd. Daarom moet de omvang van de loclijst in het oog worden gehouden en kan deze beter met de hand worden beheerd. Voor het juiste beheer moeten we weten hoe de positie in de loclijst wordt gewijzigd en hoe ruimte wordt vrijgemaakt.

Met de loctoets gaan u naar de vrije plaats. Druk op SHIFT+loctoets. Onder "Nieuwe loc" kiest u "Uit loco list".

Beide kan met de opdracht "Loc configureren". Om een plaats in de lijst opnieuw te bezetten, moet deze eerst worden vrijgegeven. Eerst kiezen we de plaats, laten we zeggen plaats 2. Daar staat bijvoorbeeld de ICE 2. We gaan vervolgens in de configuratiemodus naar "Loc plaat los". Na het indrukken van de toets schakelt de MS2 in de rijmodus op plaats 1. Plaats 2 is nu vrij. De gegevens van de ICE 2 zijn opgeslagen in de inactieve loclijst. Daarvoor moet daar een plaats vrij zijn, anders worden de gegevens verwijderd.

Om plaats 2 weer te bezetten, vragen we deze met de loctoets opnieuw op. In het venster staat nu "Geen loc". We gaan naar de configuratiemodus en naar "Nieuwe loc". Daar kiezen we nu "Uit loco list". In de loclijst staan alle in de MS2 aanwezige locs in alfabetische volgorde, ook de locs die in de actieve lijst staan. Als een actieve loc wordt gekozen, schakelt de MS2 meteen naar de bijbehorende plaats. De vrije plaats blijft leeg. Anders wordt de gekozen loc op de vrije plaats gezet. De lijst is weer vol.

Om plaats te maken in de loclijst, gaat u met SHIFT+loctoets naar "Loc configureren" en "Loc wissen".

Als we een vrije plaats nodig hebben, moeten we de gegevens van een loc verwijderen. Geen probleem: we bladeren in de configuratiemodus met rechts omhoog tot aan de optie "Loc wissen". Wordt deze met links gekozen, toont de MS2 alle aanwezige locs in alfabetische volgorde. Ook hier geldt weer: rechts bladeren, links kiezen en bevestigen. De plaats is vrij voor een nieuwe loc. //

Tekst en schermafbeeldingen: Hanne Günter

Thema in aflevering 3 van onze serie: het rijden. Alle afleveringen van deze serie kunt u op www.maerklin-magazin.de downloaden.